

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

**Кафедра кримінального, кримінально-виконавчого права та
кримінології**

**СИЛАБУС
навчального курсу «Актуальні проблеми запобігання злочинності»
спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»
форма навчання: денна**

Кредити та кількість годин: 4 кредити ECTS; години: 16 лекційних, 8 семінарських, 16 практичних та 80 самостійна робота.

Чернігів – 2019

Анотація курсу

Для будь-якого суспільства, вимагаючи сучасне українське суспільство, однією з найбільш актуальних і гострих є проблема злочинності, проблема суспільної протидії їй. Коли ми говоримо про наявність якоїсь проблеми, це означає наявність невирішених питань стосовно якогось суспільного явища, які не дозволяють адекватно розуміти це явище, його сутність, закономірності, а звідси – вишукувати засоби забезпечення його суспільно бажаного розв'язання. В разі, якщо мова йде про суспільно бажане явище, проблема полягає у засобів забезпечення його функціонування, розвитку. В разі якщо суспільно небажане явище, розв'язання проблеми залежить від пошуку, визначення і застосування засобів запобігання і протидії цьому явищу.

Розв'язання будь-якої суспільної проблеми потребує вирішення різних за своєю природою і змістом складових її проблем. Серед них: соціально-економічних, правових, організаційно-управлінських, соціонеревтурних та інших проблем.

Все наведене стосується проблеми злочинності та суспільної їй протидії. Оскільки злочинність – це безперечно суспільно небажане, соціально неприйнятне і в цьому розумінні антисуспільне явище, що протирічить інтересам суспільства, проблема полягає у пошуку, визначенні і застосуванні засобів його запобігання, протидії йому, скорочення суспільної шкоди від нього. Вирішення цих проблемних завдань забезпечується по двох напрямках: Перший – це відповідна практична діяльність державних органів, передусім правоохоронних та судових, по запобіганню злочинності та її проявів. Другий напрямок – це наукове забезпечення вирішення перелічених практичних проблем. Воно потребує насамперед,

Завдання наукового забезпечення вирішення проблем запобігання та протидії злочинності реалізується комплексом наук, насамперед наук і дисциплін, як їх називають у науковому середовищі кримінально-правового циклу. **Актуальні проблеми – це дисципліна, що вивчає природу злочинності для пізнання причин і умов, котрі породжують злочинність і розробляє на підставі цього ефективні засоби протидії злочинності та запобігання злочинам.**

Мета курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми запобігання злочинам» є формування у курсантів, студентів і слухачів розуміння закономірностей існування таких явищ та проблем як злочинність, особа злочинця, причини та умови злочинності, запобігання злочинам. Набуття навичок та вмій щодо формування прогнозування та планування запобіжних заходів з окремих видів злочинів, а саме: корисливих та корисливо-насильницьких, насильницьких злочинів; запобігання організованій, рецидивній, професійній та корупційній злочинності

Організація навчання

Тематичний план

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота
Розділ 1. Запобігання злочинам: історія і сучасний стан. Організація кримінологічних досліджень Запобігання корисливій, насильницькій та корисливо-насильницькій злочинності.						
1	Запобігання злочинам: історія і сучасний стан. Організація кримінологічних досліджень	20	2		2	16
2	Запобігання корисливій та корисливо-насильницькій злочинності	26	4	2	4	16
3	Запобігання насильницькій злочинності.	26	4	2	4	16
Розділ 2. Запобігання організованим та корупційній злочинності.						
4	Запобігання організованим, рецидивній та професійній злочинності	26	4	2	4	16
5	Запобігання корупційній злочинності	22	2	2	2	16
Всього годин за курсом		120	16	8	16	80

Завдання до семінарів та практичних занять

Семінарські заняття

Готуючись до семінарського заняття Ви маєте підготувати конспект питань, що містяться в плані відповідної теми. Наявність конспекту всіх (!) питань та ваша присутність на занятті є запорукою успішної роботи та отримання балів (їх кількість залежить від вашої активності та якості підготовки). Відсутність конспекту або неповний конспект, навіть за умови вашої присутності на семінарі, оцінюється в 0 балів.

Тема 2. Запобігання корисливій та корисливо-насильницькій злочинності.

1. Кримінологічна характеристика корисливих та корисливо-насильницьких злочинів та їх класифікація.
2. Кримінологічна характеристика економічних злочинів та їх класифікація.
3. Основні детермінанти корисливої та корисливо-насильницької злочинності.
4. Суб'єкти запобігання корисливої та корисливо-насильницької злочинності.

Література: основна № 1- 3, 60-66; допоміжна № 1-9.

Тема 3. Запобігання насильницькій злочинності.

1. Загальна кримінологічна характеристика насильницьких злочинів.
2. Види та характеристика вбивств.
3. Статеві злочини та їх кримінологічний аналіз. Віктимна поведінка жертви злочину.
4. Причини і умови, що породжують насильницькі злочини.

Література: основна №№ 1- 3, 20-32, 60-66; допоміжна № 1-20.

Тема 4. Запобігання організованим, рецидивній та професійній злочинності.

1. Кримінологічне поняття, основні ознаки та детермінанти організованої злочинності.
2. Рецидивна злочинність та її характеристика.
3. Професіональна злочинність, її характерні риси та властивості. Професіоналізація рецидивістів

Література: основна №№ 1- 3, 20-32, 60-66; допоміжна № 1-21.

Тема 5. Запобігання корупційній злочинності.

1. Поняття корупції та корупційної злочинності.
2. Рівень, структура і динаміка корупційної злочинності. Особа корупціонера.
3. Причини та умови корупційної злочинності.
4. Основні напрями протидії та профілактики корупційної злочинності.

Література: основна №№ 1- 3, 20-32, 40-41, 60-66; допоміжна № 1-14.

Практичні заняття

Підготовка до практичного заняття передбачає опрацювання матеріалів (текстів) необхідних для успішного виконання практичних завдань. Отже, ваші бали залежать від вашої попередньої підготовки.

Завдання до практичних занять

Тема 1. Запобігання злочинам: історія і сучасний стан. Організація кримінологічних досліджень

1. Історія розвитку доктрини запобігання злочинам та її сучасний стан.
2. Проблеми прогнозування та планування заходів запобігання злочинам.
3. Система профілактики злочинів.
4. Організація кримінологічних досліджень.

Практичні завдання

1. Охарактеризуйте поняття “кримінологічне мислення”. В чому його суть і на чому воно ґрунтується?
2. Платон писав, що злочинність – хвороба суспільства. Що він мав на увазі? Яке Ваше ставлення до цього твердження?
3. Е. Дюркгейм розглядав злочинність як соціальну норму. Що він мав на увазі? Оцініть коректність цього твердження. Чи це означає, що злочинність є невід’ємним суспільним явищем?
4. Сократ писав, що людина вчиняє злочини, оскільки не знає, в чому її благо. Що він мав на увазі? Чи згодні Ви з цим твердженням?
5. Охарактеризуйте, чим відрізняється концепція злочинної людини (злочинця) Ч. Ломброзо від концепції природженого злочинця Е. Феррі. Яка з наведених концепцій, на Вашу думку, є більш повною та аргументованою?

Висновки.

Література: основна № 1- 3, 60-66; допоміжна № 1-9.

Тема 2. Запобігання корисливій та корисливо-насильницькій злочинності.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ:

1. Формування загальносоціальних заходів протидії корисливій та корисливо-насильницькій злочинності.
2. Спеціально-кримінологічні заходи запобігання корисливій та корисливо-насильницькій злочинності.
3. Індивідуальні заходи запобігання корисливій та корисливо-насильницькій злочинності.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ:

Практичні завдання:

1. На території однієї з адміністративно-територіальних одиниць у 2014 році було вчинено 300 корисливих злочинів. У 2015 році цей показник становив 150 корисливих злочинів. Визначте темп абсолютного росту (зниження) злочинності за цей період. На території однієї з адміністративно-територіальних одиниць проживає 4000 жителів, з них 800 – особи, що досягли 14-річного, 500 – 16-річного, 400 – 18-річного віку. Протягом 2010 року на її території було вчинено 20 корисливих злочинів.

2. Визначить коефіцієнт злочинності на території цієї адміністративно-територіальної одиниці за зазначений період часу з розрахунку на 1000 населення.

3. Визначте, які з властивостей злочинності володіють загальними, а які особливими закономірностями:

- ріст рівня корисливої злочинності за період 2010 року по 2016 рік;
- відносна стабільність крадіжок;
- стійкі зв'язки між характером злочинів і часом та місцем їх вчинення (наведіть приклади);
- значне збільшення корисливих та корисливо-насильницьких злочинів (наведіть приклади з контент-аналізу за 2016 р.).

4. Складіть та обґрунтуйте першочергові заходи, необхідні для запобігання корисливим та корисливо-насильницьким злочинам.

Література: основна № 1- 3, 60-66; допоміжна № 1-9.

Тема 3. Запобігання насильницькій злочинності.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ

1. Кримінологічна характеристика осіб, які вчинюють насильницькі злочини.
2. Формування загальносоціальних заходів запобігання насильницькій злочинності.
3. Спеціально-кримінологічні заходи запобігання насильницькій злочинності.
4. Формування індивідуальних заходів запобігання насильницькій злочинності.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ

Практичні завдання:

1. Проаналізуйте текст Закону України Про Національну поліцію (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379)
2. Складіть таблицю обов'язків поліцейського щодо запобігання насильницьким злочинам.
3. Знайдіть прогалини у діючому Законі, що перешкоджають виконанню обов'язків по запобіганню злочинам.

Висновки

Література: основна №№ 1- 3,20-32, 60-66; допоміжна № 1-20.

Тема 4. Запобігання організованим, рецидивній та професійній злочинності.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ:

1. Суб'єкти запобігання організованим, рецидивній та професійній злочинності.

2. Основні заходи протидії організованим, рецидивній та професійній злочинності.
  3. Міжнародний досвід запобігання організованим, рецидивній та професійній злочинності.
- Висновки.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ:

Практичні завдання:

1. Проведіть контент-аналіз матеріалів ЗМІ, що висвітлюють злочини терористичного спрямування.
2. Сформуйте програму протидії міжнародному тероризму.
3. Надайте прогноз розвитку тероризму в Європі та Україні на найближчі 5 років.

Висновки

Література: основна №№ 1- 3, 20-32, 60-66; допоміжна № 1-21.

Тема 5. Запобігання корупційній злочинності.

Практичні завдання:

1. Складіть план-програму кримінологічного вивчення причин та умов скоєння господарських злочинів у районі.
2. Складіть план-програму кримінологічного вивчення причин та умов корисливих посадових злочинів і заходів щодо їх запобігання в районі.
3. Дослідники, вивчаючи особистість неповнолітніх правопорушників, встановили, що близько 20 % із них виховувались у неповних сім'ях (без одного чи двох батьків).

Чи достатньо цих даних для висновку про те, що неповна сім'я є одним із криміногенних чинників формування особи злочинця? Що являє собою контрольна група і яким вимогам вона повинна відповідати за таких умов?

4. Для дослідження процесу соціальної адаптації осіб, звільнених із місць позбавлення волі, вибірково було вивчено 300 осіб.

Визначте можливу похибку репрезентативності такого дослідження (відомо, що протягом року після звільнення близько 20 % знову скоюють злочин).

5. Складіть анкету для стандартизованого інтерв'ю стосовно вивчення громадської думки про заходи щодо боротьби з економічною злочинністю в державі.

6. Які психологічні методи можуть бути використані при розробці плану-програми індивідуальної профілактики злочинності неповнолітніх?

Дайте аргументовану відповідь.

7. Які відомості і з яких джерел потрібно отримати для вивчення рівня, динаміки, структури, причин та умов злочинності на окремому об'єкті?

Література: основна №№ 1- 3, 20-32, 40-41, 60-66; допоміжна № 1-14.

Завдання для самостійної роботи

Ряд питань навчальної дисципліни виносяться на самостійне опрацювання. Виконання самостійної роботи оцінюється окремо та є невід'ємною складовою успішного проходження курсу. Для виконання завдань самостійної роботи вам необхідно зробити конспект нижчезазначених питань. Кожне питання має бути ґрунтовно висвітлене в обсязі не менше двох сторінок рукописного тексту.

1. Оцініть інформацію та надайте власний коментар: «Стан злочинності в Україні у 2018 році» (за даними Генеральної прокуратури України).

2. Складіть та обґрунтуйте першочергові заходи, необхідні для запобігання корисливим та корисливо-насильницьким злочинам.

3. Складіть прогноз зростання (зниження) корисливої та корисливо-насильницької злочинності на основі аналізу даних власного регіону.

4. Охарактеризуйте сучасні нормативні документи щодо діяльності кримінально-виконавчої системи і ті, які стосуються соціального захисту персоналу КВС. Оцініть їх відповідність міжнародним підходам та надайте власні пропозиції.

5. Складіть науковий твір за темою: «Моє уявлення про терористичні загрози в Україні та їх запобігання».

6. Сформууйте заходи запобігання корупційній злочинності у ДПтС України за загальносоціальним, спеціально-кримінологічним та індивідуальним напрямом.

7. Надайте аналіз корупційній злочинності в кримінально-виконавчій службі (за регіонами).

8. Складіть план основних заходів протидії корупційній злочинності в кримінально-виконавчій службі.

Література: основна № 1-6б.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються у вигляді рукописного есе обсягом до 5 сторінок за темою яка обирається з нижченаведеного переліку або індивідуальною темою погодженою з викладачем. При написанні есе доцільним буде скористатись порадами за посиланням: <https://zno.if.ua/?p=985>

Тематика есе:

1. Спеціально-наукові методи кримінологічного дослідження.
2. Статистика в кримінологічних дослідженнях.
3. Розуміння злочинності в різні історичні епохи.

4. Тенденції злочинності в Україні і світі на сучасному етапі.
5. Віктимологічні детемінанти злочинності.
6. Концепція причин злочинності за А.Б. Сахаровим.
7. Концепція причин злочинності за Н.Ф. Кузнєцовою.
8. Концепція причин злочинності за І.І. Карпецом і А.Р. Ратиновим.
9. Концепція причин злочинності за Я.І. Гілінським та Афанасьєвим.
10. Концепція причин злочинності за В.М. Кудрявцевим та А.І. Долговою.
11. Концепція причин злочинності за А.М. Яковлевим, Ю.Д. Блувштейном та Е.Е. Раском.
12. Концепція “класичної школи” причин злочинності (Ч. Бекарія, І. Бентам).
13. Біологічний напрямок в теорії етіології злочинності (Ч. Ломброзо, Е. Феррі, Р. Джефері).
14. Фрейдизм та теорія причин злочинності.
15. Марксистський підхід до визначення причин та умов злочинності. Критична кримінологія.
16. Теорія “конфлікту” (У. Чембліс, Е. Волд, Д. Дарендорф).
17. Теорія “аномії” (Е. Дюркгейм, Р. Мертон) та тенденція злочинності в Україні.
18. Теорія конфлікту культур і національно-етнічні конфлікти та злочинність.
19. Концепція стигматизації (Г.Бекер) та тенденції групової та рецидивної злочинності.
20. Теорія диференційного зв’язку (Е.Сатерленд) та інші інтеракціоністські теорії і тенденції злочинності в Україні.
21. Вимірювання рівня злочинності: методика, джерела статистичної інформації.
22. Злочинність та судимість.
23. Кримінальна ураженість населення України.
24. Злочинність та безробіття.
25. Злочинність та міграція населення.
26. Маргіналізація, урбанізація та злочинність.
27. Злочинність і держава: проблеми взаємовпливу.
28. Основні причини латентної злочинності.
29. Злочинність у США.
30. Злочинність у ФРН.
31. Злочинність у Японії.
32. Географія злочинності. Територіальні відмінності злочинності.
33. Вплив законодавчих факторів на динаміку злочинності.
34. Злочинність та ЗМІ.
35. Планування злочину і виконання злочину як складові механізму злочинної поведінки.
36. Антропологічні особливості особистості злочинця.
37. Фізіологічні особливості особистості злочинця.

38. Психіатричні особливості особистості злочинця.
39. Генетичні особливості особистості злочинця.
40. Роль та значення потреб у механізмі злочинної поведінки.
41. Соціальна група як жертва злочину.
42. Загальна характеристика віктимності в сучасній віктимології.
43. Кримінологічне вивчення кримінальних справ та інших документів
44. Психологічні методи в кримінології (тестування, психологічний експеримент).
45. Прогноз злочинності в світі.
46. Загальна характеристика системи запобігання злочинності.
47. Класифікація і структура заходів запобігання злочинності.
48. Спеціально-кримінологічне запобігання злочинності.
49. Індивідуальне запобігання злочинності.
50. Рання та ситуативна профілактика злочинів.
51. Законодавство України по запобіганню злочинності: загальна характеристика.
52. Права жертв злочинів і права людини.
53. Особливості мотивації злочинців.
54. Професійна злочинність
55. Кримінологічна характеристика особи професійного злочинця.
56. Роль та функції спеціалізованих установ ООН щодо запобігання злочинності.
57. Діяльність органів місцевого самоврядування з профілактики злочинів.
58. Система громадської профілактики злочинів.
59. Програма попередження дитячої бездоглядності та безпритульності в Україні.
60. Система регіонального попередження злочинів в Японії.
61. Американська система попередження злочинності.
62. Рецидивна злочинність в Україні.
63. Групова злочинність в Україні.
64. Організована злочинність в Україні.
65. Міжнародний тероризм: сучасні виклики.

Порядок оцінювання

Оцінювання ваших досягнень відбувається за системою відображеною в Таблиці 1

Таблиця 1

№	Назва теми	Всього балів	Форма заняття та		
			Лекції (ведення конспекту)	Семінари (конспектування, питань, виступ, доповнення)	Практичні Заняття (опрацювання матеріалів для підготовки, успішне виконання завдань)
Розділ 1. Запобігання злочинам: історія і сучасний стан. Організація кримінологічних досліджень Запобігання корисливій, насильницькій та корисливо-насильницькій злочинності.					
1	Запобігання злочинам: історія і сучасний стан. Організація кримінологічних досліджень	6	1		6
2	Запобігання корисливій та корисливо-насильницькій злочинності	12	1	5	6
3	Запобігання насильницькій злочинності.	12	1	5	6
Розділ 2. Запобігання організованим та корупційній злочинності.					
4	Запобігання організованим, рецидивній та професійній злочинності	12	1	5	6
5	Запобігання корупційній злочинності	12	1	5	6
Разом		55	5	20	30
Виконання завдань для самостійної роботи на написання есе				5	
Залік				40	
Всього				100 балів	

За ведення конспекту лекцій нараховується 1 бал за кожну тему, що повністю відображена у вашому конспекті. Таким чином, за роботу на лекціях ви можете отримати до 5 балів. Нагадуємо, що під час лекцій та інших занять не припустимо відволікатись розмовами, користуватись мобільними телефонами та іншими гаджетами, порушувати дисципліну в будь який інший спосіб. Запізнення на лекцію так само не припустимі, викладач залишає за собою право не допустити до заняття студента, що порушує дисципліну або запізнюється. Поважайте працю викладача, ваших товаришів по навчанню та себе – дотримуйтесь дисципліни під час

освітнього процесу. Ці ж самі правила поведінки поширюються й на інші форми занять (семінари, практичні). Користування гаджетами для доступу до мережі Інтернет припустиме лише під час семінарських/практичних занять за вказівкою чи дозволом викладача. Пропущені лекції слід відпрацювати переписавши конспект та продемонструвавши його викладачу, при цьому слід бути готовим відповісти на його питання за змістом лекції.

Робота на семінарах оцінюється за наступними критеріями:

- ваша присутність та повний конспект семінарських питань забезпечують вам 1,5 бал;

- для того аби отримати ще 1,5 балу слід брати участь в опрацюванні семінарських питань (доповнення, відповідь на питання викладача, висловлення своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань);

- виступ із доповіддю на питання за планом семінарського завдання може принести вам ще 1,5 балу. за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню;

- якщо, при виступі, ви проявите ґрунтовну підготовку, висловіте власну точку зору щодо висвітлюваної проблеми й підкріпите її аргументацією, правильно відповісте на уточнюючі питання викладача то можете отримати ще 1,5 балу.

Таким чином ваша участь в роботі семінару може принести вам до 6 балів за одне заняття. Пропущений семінар відпрацьовується написанням конспекту всіх питань з плану заняття та відповідями на питання викладача за змістом семінару під час відпрацювання.

Практичні заняття можуть принести вам по 6 балів за одне заняття за умови попереднього опрацювання матеріалів для підготовки до заняття й успішного виконання всіх завдань безпосередньо на самому занятті. Не виконання завдань знижує ваш бал пропорційно відсотку й рівнів складності завдань з якими ви не впорались. Ваша присутність без підготовки та нездатність впоратись із завданнями оцінюється 0 балів. Відпрацювання пропущених чи оцінених у 0 балів занять відбувається за умови попереднього ознайомлення з матеріалами для підготовки до практичного заняття та виконання завдань запропонованих викладачем (увага – завдання можуть відрізнитись від тих, що вирішували ваші одногрупники).

Самостійна робота оцінюється викладачем з розрахунку 0.5 балу за два повністю висвітлених в конспекті питання з вищенаведеного списку. За виконання завдань для самостійної роботи ви можете отримати до 1 балу.

Кожен курсант (студент, слухач) має до кінця жовтня написати та надати викладачу есе на тематику з запропонованого переліку або за власною

темою узгодженою з викладачем. Успішне виконання цього завдання оцінюється в 5 балів. При цьому оцінка відбувається узагальненням балів за 5 критеріями: 1) грамотність та оформлення – 0,5 бала; 2) відповідність змісту темі – 0,5 бала; 3) структурна логічність – 0,5 бала; 4) аргументованість висновків – 0,5 бала; 5) оригінальність роботи та культура посилань на джерела – 0,5 бала.

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді усного екзамену на якому ви можете отримати до 40 балів в залежності від повноти та обґрунтованості ваших відповідей. На екзамені викладач задає вам 3 питання з переліку наведеного нижче, кожна відповідь дає вам до 13 балів. Якщо під час проходження курсу ви набрали 60 балів то маєте право не здавати залік вдовольнившись підсумковою оцінкою відповідно до кількості набраних балів. Схема переведення балів у підсумкову оцінку наведена в Таблиці 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до екзамену

1. Кримінологічна характеристика злочинних дій з наркотиками, які становлять наркобізнес.
2. Причини й умови вчинення злочинів, пов'язаних з поширенням наркотиків.
3. Профілактика наркобізнесу правоохоронними органами, іншими державними і громадськими структурами.
4. Кримінологічна характеристика світового наркобізнесу. Ситуація в Україні.
5. Кримінологічна характеристика діянь, що підпадають під поняття сексуального злочину. Некорисливі та корисливі сексуальні злочини.
6. Причини й умови вчинення некорисливих сексуальних злочинів.

7. Сексуальні маніяки-вбивці та їх кримінологічна характеристика.
8. Причини становлення на злочинний шлях.
9. Особа потерпілого від некорисливих сексуальних злочинів.
10. Кримінальний секс-бізнес і його різновиди.
11. Поняття проституції і класифікація проститутток. Особливості їх протиправної діяльності.
12. Профілактика корисливих сексуальних злочинів.
13. Кримінологічна характеристика жіночої злочинності.
14. Соціальне і біологічне в генезисі злочинної поведінки жінки.
15. Причини й умови жіночої злочинності.
16. Діяльність державних органів і громадських організацій з профілактики злочинності серед жінок.
17. Поняття ВІЛ-інфекції та венеричних хвороб. Ситуація із захворюваністю ними в Україні та у світі.
18. Причини й умови поширення ВІЛ-інфекції та венеричних хвороб.
19. Профілактика поширення ВІЛ-інфекції і венеричних хвороб правоохоронними органами, органами охорони здоров'я і освіти, ЗМІ.
20. Поняття і види злочинів на побутовому ґрунті.
21. Кримінологічна характеристика злочинів на побутовому ґрунті.
22. Особа потерпілого від злочину на побутовому ґрунті. Віктимологічний аспект профілактики цих злочинів.
23. Причини й умови вчинення злочинів на побутовому ґрунті.
24. Діяльність співробітників органів внутрішніх справ з профілактики злочинів на побутовому ґрунті.
25. Реагування співробітників органів внутрішніх справ на гострий побутовий конфлікт і їх дії на місці конфлікту з метою його припинення.
26. Поняття злочинних посягань на майно, що міститься в оселях громадян, і види злочинів, що становлять ці посягання.
27. Кримінологічна характеристика посягань на майно, що міститься в оселях громадян. Прийоми і способи дій злочинців.
28. Причини й умови вчинення посягань на майно, що міститься в оселях громадян.
29. Віктимологічний аспект профілактики посягань на майно, що міститься в оселях громадян.
30. Профілактика правоохоронними органами і мешканцями посягань на майно, що міститься в оселях громадян.
31. Поняття злочинних посягань на автотранспорт і їх кваліфікація.
32. Кримінологічна характеристика посягань на автотранспорт.
33. Прийоми і способи дій злочинців.
34. Причини й умови вчинення злочинних посягань на автотранспорт.
35. Віктимологічний аспект профілактики злочинних посягань на автотранспорт.
36. Профілактика злочинних посягань на автотранспорт.

37. Поняття шахрайства щодо приватного майна. Виокремлення цих дій серед інших правопорушень.
38. Кримінологічна характеристика шахрайства щодо приватного майна. Види шахрайства і способи дії шахраїв.
39. Причини й умови вчинення шахрайств щодо приватного майна.
40. Віктимологічний аспект профілактики шахрайств.
41. Профілактика шахрайств щодо приватного майна.
42. Поняття суїцидальної поведінки. Характеристика стану самогубств у різних країнах і форми їх здійснення.
43. Концепція соціально-психологічної дезадаптації особи як підґрунтя пояснення суїцидальної поведінки.
44. Чинники суїцидальної поведінки.
45. Виявлення ознак можливої суїцидальної поведінки особи в сім'ї, близькому оточенні, виробничому колективі.
46. Особа суїцидента і його психологічна характеристика. Особливості характеристики окремих категорій суїцидентів.
47. Профілактика суїцидальної поведінки.
48. Особливості попередження самогубств працівників правоохоронних органів.
49. Форми залучення населення до профілактики правопорушень.
50. Добровільні народні дружини.
51. Взаємодія правоохоронних органів з населенням у профілактиці правопорушень.
52. Взаємодія правоохоронних органів із засобами масової інформації у профілактиці правопорушень.
53. Кримінологічна характеристика особи неповнолітнього злочинця.
54. Детермінанти злочинності неповнолітніх.
55. Основні напрями та форми попередження злочинності неповнолітніх.
56. Законодавчі засади попередження злочинності неповнолітніх.
57. Система суб'єктів попередження злочинів неповнолітніх
58. Особа неповнолітнього злочинця та конкретна життєва ситуація в системі детермінант злочинності неповнолітніх.
59. Сучасні заходи держави щодо вдосконалення системи протидії злочинності неповнолітніх.
60. Прогнозування розвитку самої кримінологічної науки і її можливостей.
61. Прогнозування злочинності.
62. Прогнозування індивідуальної злочинної поведінки.
63. Мета кримінологічного прогнозування.
64. Статистичні закономірності, що лежать в основі прогнозування злочинності.
65. Якісно-кількісні методи передбачення можливих змін.
66. Переваги й недоліки методів екстраполяції, експертних оцінок, моделювання.
67. Комплексне використання кримінологічних методів.

68. Чотири умовні ситуації прогнозування первинної злочинної поведінки.
69. Криміналізація як вид кримінологічного прогнозування.
70. Випереджальна, своєчасна й запізніла криміналізація.
71. Управління діяльністю щодо запобігання та протидії злочинності.
72. Кримінологічне планування як функція (стадія) управлінського циклу організаційного забезпечення протидії злочинності.
73. Вимоги, що висуваються до управлінського рішення.
74. Особливі вимоги до планування.
75. Об'єкт кримінологічного планування.
76. Види кримінологічних планів.
77. Ідея кримінологічної експертизи законопроектів і проектів нормативно-правових актів.
78. Загальне поняття експертизи. Експертна оцінка.
79. Науково обґрунтована методика експертизи.
80. Мета кримінологічної експертизи проектів нормативно-правових актів.
81. Соціальна та кримінологічна ефективність закону.
82. Прогнозування кримінологічних наслідків прийняття та реалізації законодавчого (нормативно-правового) акту.
83. Загальне поняття кримінологічної експертизи.
84. Сутність кримінологічної експертизи, її основні завдання.
85. Методологія та методика кримінологічної експертизи.
86. Забезпечення експертів системною кримінологічною інформацією.
87. Комплексна методика кримінологічної експертизи проектів законодавчих, інших нормативно-правових актів, управлінських рішень.
88. Правове регулювання кримінологічної експертизи проектів нормативно-правових актів.
89. Об'єкти та суб'єкти кримінологічної експертизи.
90. Особливості проведення кримінологічної експертизи у зарубіжних країнах

Політика академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших курсантів (студентів, слухачів);
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань курсантів (студентів, слухачів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

1. Аванесов Г.А. Криминология / Г.А. Аванесов. – М. : Академия МВД СССР, 1984. – 498 с.
2. Александров Ю.В., Гель А.П., Семаков Г.С. Криминология: Курс лекцій. – К., 2002. – 146 с.
3. Алексеев А. И. Криминология: Курс лекцій. – М.: Щит-М, 1999. – 340 с.
4. Анталогія української юридичної думки. В 10 т. – Том 7: Кримінальне право. Кримінальний процес / Упорядники: О.М. Костенко, О.О. Кваша; Відп. ред. О.М. Костенко. – К.: „Юридична книга”, 2004. – 616 с.
5. Антонян Ю.М. Взаимодействие личности и конкретной жизненной ситуации перед совершением преступления. Механизм преступного поведения / Ю.М. Антонян. – М. : Юрид. лит., 1981. – 218 с.
6. Антонян Ю.М. Личность преступника / Ю.М. Антонян, В.Н. Кудрявцев, В.Е. Эминов. – СПб. : Пресс, 2004. – 366 с.
7. Бадира В.А. Правові основи виправлення та ресоціалізації жінок, засуджених до позбавлення волі : монографія / В.А. Бадира, Т.А. Денисова. – Запоріжжя : Вид-во КПУ, 2009. – 168 с.
8. Бандурка, О. М. До актуальності психології у протидії злочинності / Олександр Маркович Бандурка // Особистість, суспільство, закон: психологічні проблеми та шляхи їх розв’язання: тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої пам’яті проф. С. П. Бочарової (м. Харків, 30 берез. 2017 р.). – Харків: ХНУВС, 2017. – С. 143-145.
9. Бандурка, О. М. Роль і значення інтуїтивного пізнання у криминології / Олександр Маркович Бандурка, Олексій Миколайович Литвинов // Вісник Криминологічної асоціації України. - 2017. - № 1 (15). - С. 30-38.
10. Бандурка, О. М. Про критерії оцінки заходів протидії корупції / Олександр Маркович Бандурка, Олексій Миколайович Литвинов // Кримінально-правові та криминологічні засади протидії корупції : зб. тез доп. V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 31 берез. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Криминол. асоц. України. – Харків : ХНУВС, 2017. – С. 15-17
11. Батиргареева В. Особливості детермінації рецидивної злочинності / В. Батиргареева // Право України. – 2005. – № 2. – С. 63–66.
12. Бібліографічний довідник з криминології (1992-2002) / Авт.-упоряд. О.В. Лисодєд. За ред. О.Г. Кальмана. – Х.: Одиссей, 2003. – 128 с.
13. Бочелюк В.Й. Кримінально-виконавча психологія : підручник / В.Й. Бочелюк, Т.А. Денисова. – К. : Істина, 2008. – 396 с.
14. Гишинский Я.И. Криминология. Теория, история, эмпирическая база, социальный контроль: курс лекцій / Я.И. Гишинский. – СПб. : Питер, 2002. – 384 с.

15. Глушков В.О. Досвід США щодо створення умов правового обмеження “тінізації” економіки, який може бути застосований у вітчизняній практиці / В.О. Глушков, С.Ю. Василенко, В.І. Василичук // Митна справа. – 2002. – № 6. – С. 45–51.

16. Глушков В.О. Організаційно-правові основи боротьби з тероризмом / В.О. Глушков, О.Ф. Долженков // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. праць. – О. : Юридична література, 2006. – Вип. 8 : “Соціальні та правові проблеми боротьби з тероризмом”. – С. 47–52.

17. Глушков В.О. Стан боротьби з організованою злочинністю в Україні [Електронний ресурс] / В.О. Глушков, О.Ф. Долженков, В.Д. Сущенко // Науковий вісник Київського національного Університету внутрішніх справ. – 1999. – № 4. – Режим доступу: http://www.naiu.kiev.ua/tslc/pages/biblio/visnik/nomer4/all_glus.html

18. Готтфредсон М., Герші Т. Загальна теорія злочину. – Х.: Акта, 2000. – 324 с.

19. Даньшин И.Н. Введение в криминологическую науку. – Х.: Право, 1998. – 141 с.

20. Даньшин И.Н. Общетеоретические проблемы криминологии. – Х.: «Право», 2005. – 223 с.

21. Даньшин И.Н. О значении мотива преступления при изучении и предупреждении преступлений / И.Н. Даньшин // Вопросы борьбы с преступностью. – М., 1969. – Вып. 10. – С. 67.

22. Денисов С.Ф. Основні методологічні підходи та загальнотеоретичні концепції щодо проблеми молодіжної злочинності : Монографія // Актуальні проблеми кримінального права, криминології та кримінально-виконавчого права в Україні: моногр. / С.В. Петков, В.К. Матвійчук, С.Ф. Денисов, М.О. Костенко [та ін.]; за заг. ред. В.К. Матвійчука. – К: ВНЗ „Національна академія управління”, 2015. – 538с.

23. Денисова Т.А. Зменшення репресій – зменшення рецидиву злочинів / Т.А. Денисова // Актуальные проблемы криминологии и криминальной психологии. – О. : Фенікс, 2007. – С. 68–76.

24. Денисова Т.А. Особливості розробки та реалізації програм боротьби із злочинністю за кордоном / Т.А. Денисова // Вісник Запорізького юридичного інституту : зб. наук. праць. – 1998. – № 4. – С. 50–58.

25. Денисова Т.А. Про нові підходи боротьби зі злочинністю: зарубіжний досвід / Т.А. Денисова // Вісник Луганського інституту внутрішніх справ МВС України. – 2000. – С. 119–122.

26. Джужа О.М., Моїсєєв Є.М., Василевич В.В. Криминологія. Альбом схем (загальна і особлива частини). Навч. посіб. / Під заг. ред. О.М. Джужи. – К.: НАВСУ, 1999. – 94 с.

27. Джужа О.М., Моїсєєв Є.М., Василевич В.В. Криминологія. Спеціалізований курс лекцій зі схемами (Загальна та Особлива частини). Навч. посіб. — К.: Атіка, 2001.— 368с.

28. Дрьомін В.М. Основні напрямки державної кримінологічної політики у механізмі декриміналізації суспільства / В.М. Дрьомін // Актуальні проблеми політики : зб. наук. праць / [голов. ред. С.В. Ківалов ; відп. за вип. Л.І. Кормич]. – О. : Фенікс, 2007. – Вип. 30. – С. 193–198.
29. Закалюк А.П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. / А.П. Закалюк. – К. : Ін Юре, 2007. – Кн. 2 : Кримінологічна характеристика та запобігання вчиненню окремих видів злочинів. – 712 с.
30. Закалюк А.П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. / А.П. Закалюк. – К. : Ін Юре, 2008. – Кн. 3 : Практична кримінологія. – 320 с.
31. Закалюк А.П. Прогнозирование и предупреждение индивидуального преступного поведения / А.П. Закалюк. – М. : Юрид. лит., 1986. – 192 с.
32. Зелинский А.Ф. Криминология. Учебное пособие. – Х.: Рубикон, 2000. – 240 с.
33. Кальман А.Г., Христич И.А. Понятийный аппарат современной криминологии. Терминологический словарь. / Под общ. ред. В.В. Голины. – Х.: Гимназия, 2005. – 272 с.
34. Карпов П.С. Злочинна діяльність: Монографія. – К., 2004. – 310 с.
35. Кримінологія: Загальна частина: Кросворди. – Запоріжжя: КПУ, 2014. – 129 с.
36. Кримінологія. Загальна частина : навч. посібник // За заг. ред. Т.А. Денисової. - Чернігів: ПАТ «ПВК «Десна», 2015. – 658 с.
37. Кримінологія. Особлива частина: Навчальний посібник / Колектив авторів. За заг. ред. Т.А. Денисової. - Запоріжжя: КПУ, 2012. – 692с.
38. Кримінологія. Особлива частина: Навч. посіб. для студентів юрид. спеціальностей вищих закладів освіти / І.М. Даньшин, В.В. Голіна, О.Г. Кальман; За ред. І.М. Даньшина.— Харків: Право, 1999.— 232 с.
39. Кримінологія: Бібліографічний довідник / Упорядники: С.Ф. Денисов, О.І. Напиральська. – Запоріжжя: ЗЮІ МВС України, 2005. – 194 с.
40. Кримінологія: запрошення до дискусії: Монографія / Авт. кол.: О.В. Баляба, Е.В. Віленська, Е.О. Дідоренко, Б.Г. Розовський. – Луганськ: РВВ ЛІВС, 2000. – 318 с.
41. Кримінологія: Навч. посіб. / Ю.Ф. Іванов, О.М. Джужа. – К.: Паливада А.В., 2006. – 264 с.
42. Курс кримінології. Частина Загальна та Особлива: Підручник: у 2 кн. / О.М.. Джужа, П.П. Михайленко, О.Г. Кулик та ін. – К: Юрінком Інтер, 2001. – 352 с.
43. Курс кримінології: Загальна частина: Підручник: У 2-х кн. / О.М. Джужа, П.П. Михайленко, О.Г. Кулик та ін.; За заг. ред. Джужи О.М. – К.: Юрінком-Інтер, 2001. – 352 с.

44. Курс кримінології: Особлива частина: Підручник: У 2-х кн. / М.В. Корнієнко, Б.В. Романюк, І.М. Мельник та ін.; За заг. ред. Джужи О.М. – К.: Юрінком-Інтер, 2001. – 480 с.
45. Курс лекцій по кримінології / Под ред. И.Н. Даньшина (Общая часть) и В.В. Голины (Особенная часть). – Х.: “Одиссей”, 2006. – 280 с.
46. Кримінологія / Под ред. В.Н. Бурлакова, В.П. Сальникова. – СПб.: Санкт-Петербургская академия МВД России, 1998. – 576 с.
47. Кримінологія / Под ред. Н. Ф. Кузнецовой и Г. М. Миньковского. – М.: Изд-во МГУ, 1994. – 415 с.
48. Кримінологія / Под ред. В. Н. Кудрявцева и В. Е. Эминова. – М.: Юрист, 1995. – 512 с.
49. Кримінологія / Под ред. А. И. Долговой. – М.: ИНФРА-М НОРМА, 1997. – 784 с.
50. Кримінологія / Под ред. В. В. Орехова. – СПб.: Издательство С.-Петербургского университета, 1992. – 216 с.
51. Кримінологія: Учебное пособие / Под ред. Н. Ф. Кузнецовой. – М.: Зерцало, ТЕИС, 1996. – 160 с.
52. Кримінологія. Учебное пособие / Под общ. ред. В. Е. Эминова. – М.: ИНФРА-М - НОРМА, 1997. – 160 с.
53. Кристи Н. Борьба с преступностью как индустрией. Вперед, к Гулагу западного образца / Н. Кристи ; [пер. с англ. А. Петрова, В. Пророковой]. – М. : Центр содействия реформе уголовного правосудия, 2001. – 224 с.
54. Кристи Н. Пределы наказания / Н. Кристи. – М., 1985. – 176 с.
55. Кристи Н. Удобное количество преступлений / Н. Кристи ; [пер. с англ. Е. Матерновской ; общ. ред. и вст. Я.И. Гилинского]. – СПб. : Алетейя, 2006. – 184 с.
56. Кудрявцев В.Н. Стратегии борьбы с преступностью / В.Н. Кудрявцев. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Наука, 2005. – 366 с.
57. Курс кримінології. Частина Загальна та Особлива: Підручник: у 2 кн. / О.М.. Джужа, П.П. Михайленко, О.Г. Кулик та ін. – К: Юрінком Інтер, 2001. – 352 с.
58. Литвак О.М. Держава і злочинність: Монографія. – К.: Атіка, 2004. – 304 с.
59. Литвак О.М. Державний вплив на злочинність: Кримінологічно-правове дослідження. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 277 с.
60. Лихолоб В.Г., Филонов В.П., Коваленко О.И., Михайлов А.Е. Кримінологія: Учебник. Под ред. В.Г. Лихолоба и В.П. Филонова. – Киев-Донецк, 1997. – 398 с.
61. Лунеев В.В. Преступность XX века. Мировые, региональные и российские тенденции. Предисловие академика Российской академии наук В.Н. Кудрявцева. – М.: Издательство НОРМА, 1997. – 525 с.
62. Нормативно-правове запобігання окремим видам злочинів та профілактики негативних соціальних явищ, пов'язаних зі злочинністю.

Збірник законодавчих та нормативних актів / Уклад.: О.М. Джужа, В.В. Василевич, Т.Л. Кальченко та ін. – К.: Атіка, 2005. – 336 с.

63. План заходів, спрямованих на формування у громадян антикримінальної культури, поширення знань і навичок, необхідних їм для того, щоб не стати жертвами злочинних проявів насильницького і корисливого характеру, запобігання необережним злочинам // Питання боротьби зі злочинністю. – 2004. – Вип.9. – С.189-205.

64. Словник кримінологічних термінів: [Навч. посіб.] / За заг. ред. С.Ф. Денисова. – Дніпропетровськ, 2013. – 190 с.

65. Фрейд З. Психология бессознательного / З. Фрейд. – М. : ИНФРА-М, 1990. – 530 с.

66. Хохряков Г.Ф. Преступления осужденных: причины и предупреждение / Г.Ф. Хохряков, Г.С. Саркисов. – Ереван : Айстан, 1988. – 218 с.

Допоміжна

Література до теми 1:

1. Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях / Сост. и предисл. В.С. Овчинского. – М.: ИНФРА-М, 2004. – 184 с.

2. Богомолова С.Н. Психологическая теория преступности Айзенка // Вопросы борьбы с преступностью. – Вып. 35. – М.: «Юрид. лит», 1981. – С. 91-99.

3. Віленська Е., Дідоренко Е., Розовський Б., Чалий В. Кримінологія: традиції і новації // Право України. – 1999. - № 6. – С. 92.

4. Иванов Л.О., Ильина Л.В. Пути и судьбы отечественной криминологии. – М.: Наука, 1991. – 192 с.

5. Зелінський А., Литвак О. Деякі зауваження кримінологів до проектів Кримінального кодексу України // Право України. – 1999. - № 5. – С. 70.

6. Курганов С.И. О стереотипах в криминологии // Государство и право. – 1998. - № 1. – С. 61-65.

7. Кудрявцев В.Н., Андреев Б.В. Нечеткая логика при реализации криминологических задач // Государство и право. – 1999. - № 1. – С. 106-108.

8. Методика анализа преступности: Методическое пособие // Под ред. Сороки О.В.- М., 1986.

9. Новиченко А.С. Методологические основы познания преступности. – М., 1991.

10. Ной И.С. Методологические проблемы советской криминологии. – Саратов: Изд-во Саратовского ун-та., 1975. – 222 с.

11. Панкратов В.В. Методология и методика криминологических исследований. – М.: Юрид. лит., 1972. – 134 с.

12. Савонюк Р. Щодо визначення та розвитку сучасної кримінології // Право України. – 2002. – № 11. – С. 114-115.

13. Спиридонов Л.И. Социология уголовного права. – М.: Юрид. лит., 1986.

– 240 с.

14. Шнайдер Г. Й. Криминология: Пер. с нем. / Под общ. ред. и с предисл. Л.О. Иванова. – М.: Издат. группа «Прогресс» – «Универс», 1994. – 504 с.

15. Яковлев А.М. Теория криминологии и социальная практика. – М.: Наука, 1985. – 247с.

Література до теми 2:

1. Білецький В. Удосконалення боротьби із злочинністю у сфері економічної діяльності // Право України. – 1997. - № 9. – С. 32-35.

2. Джужа О., Мозоль А. Міграційні процеси та злочинність в Україні: їх взаємозв'язок // Право України. – 1998. - № 7. – С. 39.

3. Іванов Ю. Особа злочинця у злочинах про посягання на автотранспортні засоби // Право України. – 1998. - № 8. – С. 93.

4. Игошев К.Е. Типология личности преступника и мотивация преступного поведения: Учеб. пособ. – Горький: Горьк. Высш. шк. МВД СССР, 1974. – 167с.

5. Коган В.М. Социальные свойства преступности. – м.: Акад. МВД СССР, 1977. – 91 с.

6. Кузнецова Н. Ф. Преступление и преступность. – М.: Изд-во МГУ, 1969. – 232 с.

7. Ли Д.А. Преступность в структуре общества. – М.: Информ.-издат. агентст. «Русский мир», 2000. – 153 с.

8. Попович В. Теоретико-методологічний рівень розробки проблеми латентності злочинів // Право України. – 1999. - № 11. – С. 106.

9. Яницька Н. Поняття молодіжних злочинних угруповань корисливо-насильницької спрямованості // Право України. – 1998. - № 6. – С. 66.

Література до теми 3:

1. Абельцев С.Н. Личность преступника и проблемы криминального насилия. — М.: ЮНИТИ – ДАНА, Закон и право, 2000. – 207 с.

2. Антонян Ю.М. Изучение личности преступника. Учеб. Пособ. – М.: ВНИИ МВД СССР, 1982. – 79 с.

3. Антонян Ю.М. Социальная среда и формирование личности преступника (неблагоприятные влияния на личность в микросреде). – М.: Юрид. лит., 1975. – 159 с.

4. Антонян Ю. М., Еникеев М. И., Эминов В. Е. Психология преступника и расследования преступлений. - М.: Юристъ, 1996. - 336 с.

5. Антонян Ю.М. Преступность среди женщин. – М.: Росс. право, 1992. – 256 с.

6. Беяев С.С. О борьбе с международным терроризмом // Государство и право. – 1998. - № 9. – С. 107-109.

7. Василевич В. Поняття криминологічної характеристики насильницьких злочинів // Право України. – 1997. - № 12. – С. 82-84.

8. Волошина Л.А. Нарушение нравственных норм как фактор насильственных преступлений // Вопросы борьбы с преступностью. – Вып. 40. – М.: «Юрид. лит.», 1984. – С. 26-32.
9. Веселуха В. Значення віктимологічної профілактики в системі запобігання злочинності // Право України. – 1999. - № 10. – С. 67.
10. Горбачевський В. Особливості кримінологічної характеристики вбивств на замовлення // Право України. – 1999. - № 5. – С. 58.
11. Григор'єва О. Передумови кримінальної агресії // Право України. – 2001. – № 7. – С. 80-82.
12. Даньшин І., Лисоед О. До питання про поняття злочинної діяльності // Вісник Академії правових наук України. – 1998. - № 3. – С. 94-99.
13. Зелинский А.Ф. Осознаваемое и неосознаваемое в преступном поведении. – Х.: Вищ. шк., 1986. – 167 с.
14. Кудрявцев В.Н. Генезис преступления. Опыт криминологического моделирования. Учеб. пос. – М.: «ФОРУМ-ИНФРА-М», 1998. – 216 с.
15. Литвак О., Зелінський А. Кримінальна психологія: сучасне становище і перспективи // Право України. – 1998. - № 6. – С. 59.
16. Лунеев В.В. Мотивация преступного поведения. – М.: Наука, 1991.
17. Механизм преступного поведения / Ю.М. Антонян, П.С. Дагель, О.Л. Дубовик и др. – М.: Наука, 1981. – 248 с.
18. Піщенко Г. Характеристика потерпілих від хуліганства і віктимологічна профілактика // Право України. – 1998. - № 7. – С. 46.
19. Туркевич І. До питання про причини агресивної злочинності // Радянське право. – 1990. – № 7. – С. 59-61.
20. Ходимчук О. Наявність психічних аномалій у осіб та їх вплив на вчинення насильницьких злочинів // Право України. – 2003. – № 7. – С. 60-64.

Література до теми 4:

1. Актуальные проблемы борьбы с рецидивной преступностью. Рига, 1990.
2. Алексеев А.И., Солопанов Ю.В. Криминологическая характеристика и профилактика рецидивной преступности. М., 1979.
3. Бандурка А.М., Денисова Т.А., Трубников В.М. Общая теория социальной адаптации освобожденных от отбывания наказания (правовой и социально-психологический анализ уголовно-исполнительной политики по реабилитации осужденных). – Харьков-Запорожье: НУВД, ЗГУ, 2002. – 440 с.
4. Гуров А.И. Профессиональная преступность: прошлое и современность. – М.: Юрид. лит., 1990. – 304 с.
5. Гуров А.И. Криминальный профессионализм // Человек и закон - 1990, № 9.
6. Гуров А.И. Криминальный бизнес // Человек и закон - 1990, № 10.

7. Даньшин И.Н. Понятие и определение профессиональной преступности // Проблемы законности. – Х., 1999. – вип. 38. – С. 180-185.
8. Дановский С.Л. Характеристика рецидивистов // Исправительно-трудовые учреждения. 1983. № 23.
9. Даньшин І. Організована злочинність (поняття, кримінологічна характеристика, чинники, шляхи протидії) // Вісник Академії правових наук України. – 1998. - № 1. – С. 100-110.
10. Дрёмин В.Н. Преступность и её организованные формы как социальная практика / Информационное обеспечение противодействия организованной преступности: Сб. науч. ст. / Под ред. М.Ф. Орзиха, В.Н. Дрёмина. – Одесса: ФЕНИКС, 2003. – С. 12-25.
11. Зелинский А.Ф. Рецидив преступлений (структура, связи, прогнозирование). Х., 1980.
12. Игнатенко В.И. Предупреждение рецидивной преступности несовершеннолетних. М., 1987.
13. Михайлов В.И., Федоров А.В. Модельный закон СНГ “О борьбе с организованной преступностью”: содержание и структура // Государство и право. – 1998. - № 2. – С. 78-84.
14. Организованная преступность (проблемы, дискуссии, предложения) / Под ред. А.И. Долговой, С.В. Дьякова. – М., 1989.
15. Рецидивная преступность. Понятие и криминологическая характеристика. Рига, 1983.
16. Скоков С. Рецидивна злочинність та ефективність покарання у вигляді позбавлення волі // ПУ. - 1999. - № 2. - С. 84.
17. Сташис В. Деякі аспекти боротьби з організованою злочинністю // Вісник Академії правових наук України. – 2000. - № 4. – С. 133-141.
18. Трубников В.М. Социальная адаптация освобожденных от отбывания наказания. Х., 1990.
19. Хохряков Г.Ф. Парадоксы тюрьмы. М., 1991.
20. Шмаров В.И. Предупреждение преступлений среди освобожденных от наказания. М., 1974.
21. Яковлев А.М. Борьба с рецидивной преступностью. М., 1964.

Література до теми 5:

1. Берлач А. Зовнішньоекономічна діяльність АПК в Україні і запобігання злочинності // Право України. – 1999. - № 11. – С. 55.
2. Білецький В. Фіктивне підприємництво і економічна злочинність // Право України. – 1997. - № 5. – С. 34-37.
3. Білецький В. Удосконалення боротьби із злочинністю у сфері зовнішньоекономічної діяльності // Право України. – 1997. - № 9. – С. 32-35.
4. Бондарєва А. Відповідальність за “відмивання” незаконно здобутих доходів за кримінальним законодавством США // Право України. – 1999. - № 7. – С. 107.

5. Бондарєва А. “Відмивання” грошей: Міжнародно-правові проблеми // Право України. – 1999. - № 1. – С. 95.
6. Євдокимов В. Запобігання корупції серед суддів: правові проблеми // Право України. – 1999. - № 5. – С. 54.
7. Кузьменко Б. Корупція та економічна злочинність у сучасній Україні: вплив на національну безпеку держави // Право України. – 1997. - № 7. – С. 12.
8. Савченко А. Відмивання грошей: кримінально-правовий і порівняльний аспекти // Право України. – 1997. - № 5. – С. 38-42.
9. Савченко О. Особливості боротьби зі злочинністю у податковій сфері // Право України. – 1999. - № 9. – С. 70.
10. Скрибець В. Тенденції корисливої злочинності у сільській місцевості та її особливості // Право України. – 1997. - № 11. – С. 66.
11. Чаричанський О. Про механізм протидії легалізації (відмиванню) прибутків, одержаних злочинним шляхом // Вісник Академії правових наук України. – 1999. - № 3. – С. 178-185.
12. Шалгунова С. Запобігання хабарництву: деякі міркування // Право України. – 1998. - № 5. – С. 85.
13. Шалгунова С. Запобігання корупції: деякі міркування // Право України. – 1998. - № 9. – С. 65.
14. Юшко А. Правові аспекти ротації кадрів як один із шляхів запобігання корупції // Право України. – 1999. - № 7. – С. 74.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14
2. Про відшкодування за рахунок держави матеріальної шкоди громадянам, які потерпіли від злочину: проект Закону України № 6283/п від 25 жовтня 2004 р. Прийнято в першому читанні (18 січня 2006 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.rada.gov.ua:8080/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf-3511=19219
3. Уголовный кодекс Республики Беларусь от 9 июля 1999 г., № 275-3 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://pravo.scorina.com/4-6/uk.html>
4. Уголовный кодекс Республики Казахстан от 16.07.1997 г. – № 167-1 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://www.pavlodar.com/za-kon/?dok=00087&all=01001>
5. Уголовный кодекс Республики Молдова от 18.04.2002 р., № 985-XV [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://www.crime.vl.ru/index.php?p=1320&more=1&c=1&tb=1&pb=1>